

Nya

Karpgluggen

Dalslands litterära tidskrift

No 3/2025

ÅRGÅNG 1

PRIS: 50 KRONOR

**Bokbussens
dalsländska
återkomst**

**Sara Strömberg sätter
ljuset på Jämtland
och dess mörker**

**Brittpunkiga
Österbotten**

aha.
...leva upp
...ningarna
...staus själv

Utsikt över Nössemark. Foto A. Froese.

INNEHÅLL

Inledare | *Victor Estby* **3**

Tidskriften: Provins | *Lena Grönlund* **4-5**

Allt fler mordgåtor på landsbygden | *Charlotte Andersson* **6**

Sara Strömberg: Deckare i Jämtland bortom Åre | *Charlotte Andersson* **7-8**

Bokbussar i Dalsland | *Eva Tranefeldt* **9-11**

Litteratur från Österbotten | *Heli Kittilä* **12-14**

Ny landsbygdslitteratur | *Monika Åhlund och Eva Tranefeldt* **15-16**

Recension: Myr av Mattias Eliasson | *Eva Tranefeldt* **17**

Krönika: Läsning som en god vana | *Pierre Anderberg* **18**

Nya Korppluggen

Nummer 3/2025, årgång 1.

Nya Korppluggen har koll på landsbygden och litteraturen.

Nya Korppluggen är en tidskrift som drivs av Dalslands Litteraturförening, med landsbygdsperspektiv på litteraturen, kulturen och samhället.

Omslagsbild: Sara Strömberg

TRYCK:
Åmåls Grafiska
info@amalsgrafiska.se
ISSN: 1404-2592

REDAKTION

Redaktör

Victor Estby
070-347 61 74
victor@bokdagaridalsland.se

Eva Tranefeldt
076-814 63 46
etranefeldt@gmail.com

Charlotte Andersson
070-639 66 86
skarbolcharlotte@hotmail.com

Lena Grönlund
070-683 38 89
lngnlnd@gmail.com

Monika Åhlund
070-674 33 01
ahlund46@gmail.com

Heli Kittilä
070-490 94 81
helik60@hotmail.com

KORREKTUR

Lena Grönlund
Agneta Gip
Diana Wennberg

ANNONSPRISER

Helsida 1200 kr
Halvsida 800 kr

1/4 sida 600 kr

1/8 sida 500 kr

Om man binder sig för en annons i fyra nr. rabatteras det med 20% på priset för varje annons införande.

ANNONSLAYOUT

Jürgen Picha 076-2428997,
hjälp dig att utforma din annons. Kostnaden för det debiteras separat.

FOTO

Fotograf Niklas Eriksson,
Ingemar Media, om inget annat anges.

FORM

Kajsa Bergström Feiff

LAYOUT

Jürgen Picha

ANSVARIG UTGIVARE

Jürgen Picha
076 - 242 89 97
jurgen@bokdagaridalsland.se

Dalslands
DL
Litteraturförening

Kyrkogatan 14
662 31 Åmål
www.bokdagaridalsland.se

Bankgiro 5267-3282
Org.nr. 802420-4037

Med korpgluggarna öppna mot världen

*Med Nya Korpgluggen har redaktionen antagit ett brett perspektiv på det litterära Sverige och övriga världen. Vår ambition är att genom och med hjälp av litteraturen undersöka och diskutera världen utanför storstäderna. I det här numret får du bland annat möta framgångsrika journalisten och spänningsförfattaren **Sara Strömberg**, som med sina prisade och älskade romaner om antihjältinnan, lokaljournalisten **Vera Bergström** vrider och vänder på Jämtland och dess landsbygd.*

Nya Korpgluggens **Charlotte Andersson** intervjuar i det här numret **Sara Strömberg** och berättar bland annat om hur Strömbergs författarskap kom till – bland annat är det Hollywoodskådespelaren **George Clooneys** förtjänst. Andersson har också intervjuat Dalslandsbördiga författaren, litteraturvetaren och deckarexperten **Kerstin Bergman** om den ökande trenden med landsbygdsskildringar i spänningsgenren.

En viktig förutsättning för läsning på den svenska landsbygden har i snart åttio år varit bokbussen. Med inspiration från USA, Storbritannien och Danmark har bokbussar rullat runt om i Sverige sedan strax efter andra världskriget.

I Dalsland försvann den 2004, men 2019 gick Dalslands bibliotek samman och startade en ny, gemensam bokbussverksamhet.

Bokbussen har en bredare uppsökande idé än tidigare, bland annat besöker den regelbundet olika evenemang i landskapet.

Dessutom har idén med delat ansvar och rullande schema mellan de fem kommunernas bibliotek skapat större samverkan mellan biblioteken i ett landskap, som trots sin ringa storlek består av omfattande avstånd. Särskilt mentalt mellan invånarna. Ett landskap med så pass knapp

och krympande befolkning som Dalslands skulle behöva samarbeta mer, vara mer nyfikna på varandra och se de nödvändiga fördelarna med det. Här är projektet Bibliotek Dalsland, som består av Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelandas, Melleruds och Åmåls bibliotek, en ledstjärna. Och kanske är det som för de ekonomiskt nedskurna och pressade biblioteken – att när det inte finns några andra alternativ kvar än att tvingas lita till varandra och att gå samman för att överleva kommer kommunerna och invånarna också göra det helt och fullt.

Läs **Eva Tranefeldts** gedigna reportage om Dalslands bokbuss och få en trolig och ljus framtidsbild av Sveriges landsbygd.

*Victor Estby,
redaktör för Nya Korpgluggen
victor@bokdagaridalsland.se*

TIDSKRIFT: PROVINS NORRLÄNSK LITTERÄR TIDSKRIFT

TEXT: LENA GRÖNLUND

PROVINS
1/2025
sport

NORRLÄNSK LITTERÄR TIDSKRIFT

I mitt pågående kulturtidskriftsgranskande har jag kommit till Provins: norrländsk litterär tidskrift och fördjupat mig i nummer 1/2025 som har temat "Sport", något som omedelbart väckte mitt intresse. Jag har ett ganska kluvet förhållande till företeelsen, men anslaget i Elin Perssons inledare väckte min sympati.

Hon citerar Lisette Holmlunds text (vinnare i föreningens tävling Norrländsk text 2025): "Kaklade hörn / där barn-kroppar / gömts" om barn som pressar sig mot väggarna, som gömmer sig i omklädningsrummen, i hopp om att bli väggen. Flera texter handlar om detta.

"Det verkar som att vi är så många som har tryckt i olika

kaklade hörn att det nästan kan betraktas som ett kulturarv, estetiska själar som aldrig fann sin plats i sporten" skriver hon.

Jag är själv en av de själar som försökte gömma mig i kaklet på gymnastiklektionerna. Det är väldigt längesen nu men de här texterna triggade minna och hjälpte mig att förstå

lite bättre varför jag är så ointresserad av – nej tycker så illa om – alla former av organiserad idrott. Jag minns den avdankade översten eller vad han var som slunkit med bland flyktingarna från Ungern 1956 och funnit en fristad som gymnastiklärare i min lilla bergslagshåla. Jag vet inget om hans bakgrund men "Ni springer som en flock judar" kunde han undslippa sig. "Du inte komma med sugad hals" väste han i örat på min brådmogna klasskompis när han tryckte upp henne mot ribbstolen. Alla flickorna hade mens för jämnar för då behövde man inte vara med på gymnastiken. Ingen frågade sig, eller oss, hur vi mådde. Hade vi inte blodbrist?

Det personliga är politiskt, ända in i gymnasalen.

Desto mer befriande kändes den första idrottsdagen på gymnasiet. Det var löptävling 100 meter och en av pojkarna höll sin egen takt. Långsamt och värdigt, med rak rygg och högt lyfta knän i varje steg avverkade han de 100 metrarna på såsådär 30 sekunder. Jag blev störförälskad! Men mitt idrottsintresse var för evigt krossat. Man måste inte alltid tävla om precis allting!

Tidskriften Provins är medlemsorgan för Norrländska Litteratursällskapet/Författarcentrum Norr och kommer ut med 4 nummer per år. 2025 är årgång 44. Det är en av de tidskrifter som får stöd av Kulturrådet. Som framgår av titeln är den huvudsakligen litterär med fokus på norrländska författare och man vill också vara en

”arena för kritisk idébildning runt dekolonisering och glesbygdsfrågor”. Varje nummer är ett temanummer och det gör genast horisonten lite vidare. Sista numret 2024 var till exempel ett dubbelnummer med tema ”Nuet”. Tidigare teman har bland annat varit ”Pengar”, ”Djur”, ”Arktis” och ”Uppbrott”. Nummer 2/2025 har tema ”Northvolt” och nummer 3 ”Pappa”. I ett digitalt tidskriftsarkiv publiceras också vissa specialutgåvor för medlemmar.

Innehållet i sportnumret fångar många aspekter av ämnet, i text och bild, lyrik och prosa, i skönlitterära texter och essäer. Johanna Wåhlin beskriver på pricken det där speciella kulturarvet, den där oförmågan och utanförskapet i *Kaniner och barn*.

Axel Östman skriver om ”kropp-själ-problematiken” och motståndet mot den organiserade motionen i *Kropp, kärlek och ångest*, en betraktelse över **Stig Claessons** roman *En vandring i solen*. Om att börja leva i sin egen kropp i stället för att försöka bli en kropp som andra föreskrivit.

Men själva skrivandet kan ju också vara föremål för tävling och flera texter beskriver driften, lusten, tvånget att pressa sig till det yttersta, till gränsen och så lite till, som själva drivkraften bakom idrottsutövande likaväl som konstutövande. Kanske ligger det något i det. **Ellen Strömberg** skriver bland annat om det i *Pressa*.

En artikel som verkligen höjer blodtrycket är **Kristina Sandbergs** essä om **Joyce Carol Oates’** essä *Om boxning*. Det är en otäck och avslöjande text om våldet i vår värld. Om

boxningen som metafor för livet ”där styrkan mellan två män tycks vara det mest ursprungliga – vem överlever, vem blir ihjälslagen?” Om det smutsiga spelet med uppgjorda matcher. Om rasismen som blir övertydlig i boxningens historia. Men också om **Cassius Clay (Muhammad Ali)** som vägrade åka till Vietnam för att kriga med orden ”Man, I ain’t got no quarrel with them Vietcong” och ”No Vietcong ever callad me nigger”.

”pressa sig
till det yttersta,
till gränsen
och så lite till”

Men det finns också artiklar om hur vackert det kan vara med fotboll (**Jan Sjölund**, *Att falla genom ett håll som Alice*) och om vilken användbar källa idrotten kan, eller skulle kunna vara, som litterärt stoff (**Grzegorz Flakierski**, *O Sport, du Göttergabe, du Lebenselixir!*, ja texten är på svenska). **PO Enquists** *Sekonden* och **Imre Kertesz’** *Manen utan öde* anföras som några exempel. ”Skildringar av idrottens värld speglar på ett unikt sätt vår historias mörkaste stunder med dess skoningslösa motståndningar...” skriver han, och erkänner också att han talar i egen sak eftersom han skrivit två romaner med idrottsteman, *Knockout* och *Ett spel större än livet*.

Ett artikel avviker från sporttemat. Det är en intervju med **Gustav Bergström**, av **Mattias Timander**. Gustav är en återvändare, från Stockholm till sin gamla hemby i Norrbotten, byggnadsvårdare och känd som Rävjägaren på Instagram. Han har kommit ut med boken *Tant Valborg bar alltid turban när hon gick bort*, en samling berättelser om hans kärlek till gamla saker men också till de gamla tanter och farbröder som bebodde han barndomsby. Långt långt bort från idrottens hårda, glamorösa, smutsiga, smärtsamma liv. Om hur det var, inte bara om vem som vann.

Efter att ha bekantat mig med ytterligare tidskriftsnummer som inte gick att få tag på på biblioteket, och blivit både provocerad, imponerad och intresserad av en rad nya, okända författare från provinsen Norrland så kan jag bara upprepa mitt förslag från förra numret av Korp-gluggen till Statens Kulturråd, som har till uppgift att främja litteratur och läsande och se till att den goda litteraturen sprids ut över landet (som gödsel): gör som med de kulturstödda böckerna, ge en prenumeration av varje kulturstött tidskrift till varje kommunalt folkbibliotek! Kulturrådet investerar i en guldgruva men sen låter de guldklimparna ligga gömda i lador och skjul där ingen ser dom. Men guld rostar inte, det finns där för den som orkar (och kan) leta.

LANDSBYGDEN RYMMER ALLT FLER MORDGÅTOR

TEXT: CHARLOTTE ANDERSSON

*Svenska deckarförfattare flyttar ut på landet med sina intriger. Vackra landskap döljer hemska mord. **Kerstin Bergman**, författare, deckarexpert och docent i litteraturvetenskap, med rötter i Åmål, har sett trenden i ett tjugotal år. Det betyder också ett ökat intresse för Sveriges mindre kända platser. Som Dalsland.*

Kerstin Bergman. Foto: Andreas Gruvhammar

Mina grannar i Lund läste min bok *Förgätmigej* där handlingen är placerad i Dalsland. Det gjorde att de satsade på en semester i landskapet och när de kom hem läste de boken en gång till. Nu med sina egna upplevelser i bagaget, berättar **Kerstin Bergman** som skriver en deckarserie med Iris Bure som huvudperson.

Förra året kom det ut drygt femhundra nya svenska deckare, jämfört med i början av tjugohundratalet då det kom ut ett sjuttiotial deckare på ett år. På den tiden var det lättare att få ett stort genomslag som deckarförfattare bara man blev antagen av ett förlag. Idag är det ofta bara de största som syns i bruset.

– Nu för tiden är det svårt att nå ut med sina böcker om man

är egenutgivare eller ger ut på ett mindre förlag. Då är ett sätt att skriva lokalt förankrade böcker som kan nå lokala bibliotek, bokhandlare och få en recension i lokalpressen.

Landsbygdsdeckarna spelar naturen en stor roll, något som attraherar svenskens koppling till skog och äng och bruket av allemansrätten. Berättelsen om en liten by ger en känsla av nostalgi som bryter av mot globaliseringens otrygghet.

Det finns något tryggt i det lilla även om det sker hemska saker i grannskapet, förklarar Kerstin Bergman.

Ett annat utmärkande drag för många av landsbygdsdeckarna är att huvudpersonen återvänder efter många år

i storstaden och kan se platsen och dess människor både inifrån och utifrån. Kerstin Bergman jämför genren med arbetarförfattarna som lyfte fram de dåliga förhållandena som fanns för arbetarna under tidigt nittonhundratalet. Nutidens landsbygdsdeckare berättar om en annan verklighet och andra problem än i storstäderna.

Deckarna gör att fler människor kan hitta till nya platser i Sverige. Men också att förståelsen ökar för glesbygdsproblematiken.

HON SKRIVER OM JÄMTLAND BORTOM ÅRE – DECKARFÖRFATTAREN SARA STRÖMBERG ÄR INTRESSERAD AV DET FULA OCH DET SOM SKAVER

TEXT: CHARLOTTE ANDERSSON FOTO: GÖRAN STRAND

Jämtland innehåller många motsatser. Det är det vackra landskapet gentemot den kraftiga exploateringen av fjällvärlden. Som ett exempel. Det är där Sara Strömberg hittar intrigerna till sina prisbelönta deckare om Vera Bergström. I augusti gästade hon Bokdagar i Dalsland.

Det är januari 2010 och platsen är Singsjön, strax norr om Brunflo. Flera kilometer väg är avspärrad för att hindra åskådare och ute på sjöisen pågår det en filminspelning. **Sara Strömberg** är nöjesreporter på Länstidningen och vet att Hollywoodskådisen **George Clooney** spelar

huvudrollen som seriemördare i filmen.

Det finns bara ett sätt att ta sig dit och förbi avspärningarna och det är på skidor. Strömberg och en fotograf trotsar snön fram till sjön och får bilder, men ingen intervju.

Men det är inte vad som svider efter femton år.

– När filmen kommer ut, den heter *The American*, står det inget om att den är inspelad i Jämtland, utan platsen anges som Dalarna, säger hon något irriterad.

För Sara Strömberg vill sätta allt ljus på Jämtland och på vad som döljer sig och landsbygden.

Ofta kan en lokalreporter få köra trettio mil för ett reportage och det var under sådana resor hon insåg att hon ville skriva skönlitteratur och år 2021 debuterade hon med sin antihjältinna Vera Bergström. Boken heter *Sly*.
Fortsättning på nästa sida

Fyra år senare är hon författare och frilansjournalist på heltid efter knappt två decennier som reporter på Länsstidningen Östersund.

Det har blivit tre böcker med Vera Bergström hittills och den fjärde kom ut i augusti.

– Vera är en medelålders journalist som älskar sitt jobb. I början var hon deprimerad där hon bor på tågstationen i Ånn och försöker hitta ett nytt liv.

Hon hade förlorat jobbet och blivit lämnad av sin man. Nu har det ordnat sig lite, men jag har alltid kul med henne. Och jag kan skriva om orterna som ligger i skuggan av Åre.

Sara Strömbergs syn på den jämtländska landsbygden är inifrån. Hon har själv bott på tågstationen i Ånn och grubblar på vad det gör med människor när de måste lösa sina problem själva och lita på varandra.

Sly belyser glesbygdens utmaningar och lokaltidningsdöden. Nästa bok, *Skred*, handlar om turistexploatering. I den tredje boken, *Skinn*, tar hon upp den

dåliga polis närvaron som gör att det tar i bästa fall trettio-fyrtio minuter för en polispatrull att komma fram. Det är en del av den fula verkligheten.

”

- Det lokala är inte alls särskilt lokalt utan förenar många.

– En del ifrågasätter att jag skriver lokalt om små orter, men jag märker när jag gör författarföreläsningar i Norge, och Frankrike, att läsarna känner igen sig. Det lokala är med andra ord inte alls särskilt lokalt utan förenar många.

Frågan är om hon blir profet i sitt eget landskap. Svaret blir splittrat. En turismentreprenör tyckte inte att böckerna var någon bra reklam

för Västjämtland samtidigt som en läsare berättade att hon ritat en karta efter händelserna i böckerna och gjort en rundtur.

Sara fortsätter att skriva deckare för hon ser det som en bra form att formulera frågor om landsbygden och samtidigt berätta en historia om ond bråd död där läsarna får veta varför det skett.

– I augusti kom fjärde delen i serien, *Sot*. Då kliver oroligheterna i världen och försvarsupprustningen in i handlingen. Anledningen var att jag läste att Jämtland var av existentiellt intresse för till exempel Försvarsmaktens materialtransporter. Ett brott i Jämtland får internationella kopplingar i min bok.

FINNS DET ETT SLUT PÅ VERA-SERIEN?

– Jag vet inte. Det kommer minst en bok till om Vera, utöver *Sot*, men sedan tar jag paus och ska skriva en ny deckarserie. Just nu planerar jag bara ett år i taget och behöver ingen tioårsplan.

MER LANDSBYGDSDECKARE ATT LÄSA:

Kerstin Bergman: Artikel om deckarturism i Västsverige: <https://www.vastsverige.com/kulturupplevelser/litteratur/vastsvenska-deckare-och-nordic-noir/>

Frida Gråsjö: Mysdeckarserien ”Advokatbyrån i mitten av ingenstans”, som utspelar sig i Dalsland, liksom serien ”Morden vid 17:e slussen”. (Bokfabriken)

Peter Mohlin & Peter Nyström: Deckarserie om FBI-agenten John Adderley som rör sig runt Karlstad och runt om i Värmland. (Norstedts)

Anna Tell: deckarserie om Hedvig Lilja som har hela Värmland som arbetsområde. I den senaste boken hamnar Hedvig i Åmål och på Ekbackens äldreboende. (Wahlström & Widstrand)

Helene Tursten: deckarserie om Embla Nyström där första boken Jaktmarks handling utspelas i norra Dalsland. (Kabusa)

Camilla Läckberg: Fjällbackaserien (Forum)

Johan Theorin: Skräckfyllda deckare som utspelar sig på Öland. (Wahlström & Widstrand)

Sara Strömberg: Spänningsromaner med antihjälten, journalisten Vera Strömberg, som utspelar sig i Jämtland. (Modernista)

Åsa Larsson: Prisad spänningsromanserie om advokaten Rebecka Martinsson, som utspelar sig i trakterna kring Kiruna. (Albert Bonniers Förlag)

Leffe och Caroline Grimwalker: Serien ”Killing Åre” utspelar sig där. (Bokfabriken)

Viveca Sten: Serien ”Åremorden” utspelar sig där. (Bokförlaget Forum)

Bokbussen rullar i alla Dalslands kommuner

TEXT: EVA TRANEFELDT

Sedan 2019 äger de fem Dalslandskommunerna en bokbuss. Den kör runt till förskolor, skolor och andra mötesplatser enligt ett femveckorsschema.

Maria Andersson är samordnare för bokbussen på tio procent och till sin hjälp har hon en bokbussgrupp, som träffas regelbundet.

Efter att ha besökt en rad förskolor i Åmål kör **Katharina Saltberg** fram till bygdegården i Ånimskog för ett sista bokbustopp för dagen.

Max Dittmer, som går i

årskurs tre i Tösse skola, hör till stamlånarna. Han bor granne med bygdegården.

LÅNAR MYCKET

- Jag lånar mycket, både i Tösse

och här i Ånimskog, säger han. Och idag ska jag låna åt mina sysstrar också. De är sjuka. Max plockar till sig en bunt böcker.

- Jag läser gärna böcker om Halvan och om Bojan, berättar

Fortsättning på nästa sida

han, och jag hinner läsa dem flera gånger.

VAR FEMTE VECKA

Åmåls kommun har tillgång till bokbussen var femte vecka. Katharina Saltberg berättar att hon och kollegan **Madeleine Eriksson** turas om att köra bussen.

- I Åmål kör vi måndag till och med torsdag under våra veckor, andra kommuner har andra rutiner.

Tyngdpunkten ligger på barnböcker, men man har även med en hel del vuxenlitteratur.

- Ett särskilt bestånd hör till bussen, fortsätter hon, men vi brukar alltid fylla på med eget material. Böcker som vi tror ska passa. Veckan innan vi reser ut brukar vi också höra om det finns särskilda önskemål.

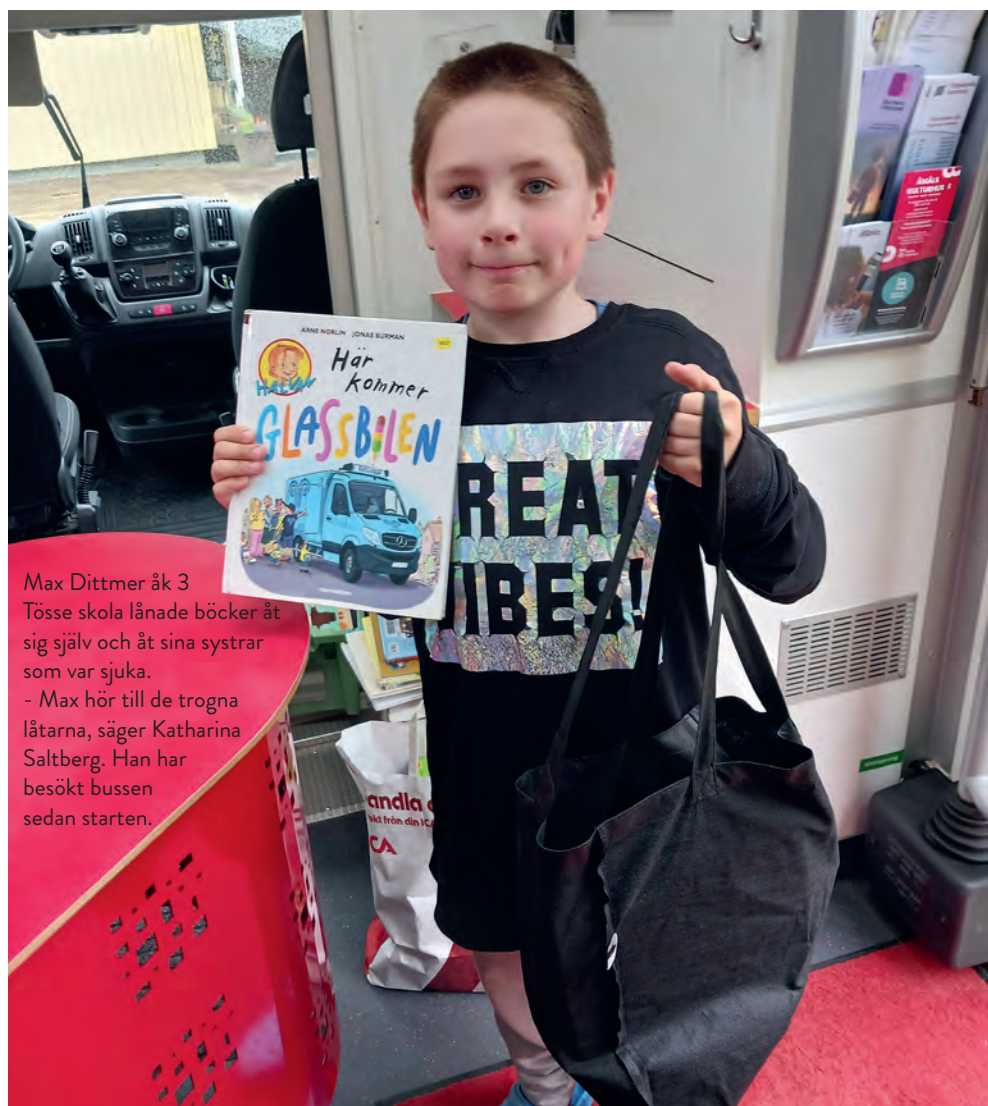
ALLA FÅR LÅNA

Förutom förskolorna så får även Tösse skola, Kristinedal, Edsleskog och Ånimskog besök av bokbussen och förutom barnen kan även vuxna låna böcker.

- Vi är öppna för alla, säger

Katharina Saltberg, och vi har en del trogna lånare. Vi känner att vi är uppskattade.

Termen är snart slut och efter Ånimskog återstår bara en dag för bokbussen i Åmål.

Max Dittmer åk 3
Tösse skola lånade böcker åt sig själv och åt sina systrar som var sjuka.
- Max hör till de trogna låtarna, säger Katharina Saltberg. Han har besökt bussen sedan starten.

- Då ska vi till Kristinedal och Edsleskog.

Sedan körs bussen till garaget, som ligger mitt i Dalsland, i Bäckefors och därefter är det Dals Eds och Melleruds tur att ha hand om bokbussen. Bengtsfors och Färgelanda kommuner har redan tagit sommarlov. Under sommaren finns bussen på plats under evenemang av olika slag, bland annat under bokdagarna.

FINANSIERAS AV KULTURRÅDET

Samordnare **Maria Andersson** berättar att de fem Dalslandskommunerna äger bussen tillsammans.

- Projektet, som finansieras av Statens kulturråd, har pågått sedan 2018 i treårsperioder, som förlängts några gånger. Projektet tog slut vid årsskiftet, men är tänkt att drivas vidare som ett utvecklingsprojekt.

Som samordnare står Maria Andersson för driften av bussen.

- Jag ser till att den får nya däck vid behov och kommer till verkstaden, när det behövs.

TILLGÄNGLIGHETS-ANPASSAD

Kulturrådets satsning heter Stärkta bibliotek och genom denna kunde kommunerna söka pengar till olika projekt. Dalslandskommunerna fick 1,5 miljoner kronor och kunde därigenom köpa sin första bokbuss, en ombyggd husbil från 1989. Bussen döptes till Läster och användes till 2021.

Den 13 april detta år var det dags för den nya bokbussen att göra sin premiärtur. Denna buss, som är den som används idag, är från 2016 och är byggd som bokbuss. Den är tillgänglighetsanpassad och trafikerade tidigare Uddevalla. Bussen är lika färgglad som Läster och konstnären heter Lina Antonsen, bibliotekarie i Uddevalla.

ETT FANTASTISKT JOBB

Bengtsfors var först i Dalsland med att starta bokbussverksamhet. 1974 rullade den första bokbussen ut till kommunens skolor.

Under ett antal år delades bussen mellan Bengtsfors och Dals Ed kommuner. Den första bussen ersattes av en ny 1992.

Leif Aronsson var den sist anställda bokbusschauffören och han höll på i åtta år, innan verksamheten lades ned i oktober 2004 av ekonomiska skäl. Det skulle dröja femton år innan verksamheten kunde återupptas och då med en gemensam buss för hela Dalsland.

Leif Aronsson arbetade under sina sista år före pensionen år 2010 på biblioteket i Bengtsfors.

- Bokbussjobbet var

fantastiskt, tycker han. Man kom så nära boklånarna och jag fick också möta många engagerade lärare.

Leif Aronsson berättar att han förutom skolorna även besökte äldreboenden och han hade också hand om Boken kommer.

- Ett sådant här jobb växer inte på träd, förklarar han.

För Bengtsfors kommun var bokbussen under många år en viktig del av bibliotekets verksamhet. Syftet var att kunna erbjuda service och tillgänglighet även för invånare på mindre orter och i glesbygd.

Under årens lopp har verksamheten moderniserats och utrustats med ny teknik för att kunna erbjuda ett bredare utbud av tjänster.

Simrishamns Bokbuss. Foto: Kate Visonj.

FÄRRE BOKBUSSAR

Den första bokbussen i Sverige gjorde sin premiärtur i trakterna av Borås på Luciadagen 1948. Inspirationen kom från USA, Storbritannien och Danmark.

Redan året därpå införskaffades bokbussar av länsbiblioteket i Halmstad och av biblioteket i Malmö. Dessa kördes runt på landsbygden.

År 1950 var det dags för Göteborg att köpa två bokbussar.

I början användes bussarna

bara till att frakta böcker mellan olika bibliotek. Men intresset ökade och allt fler bibliotek införde bokbussar. I slutet av 1950-talet fanns länsbokbussar i 18 av 24 län.

1965 infördes statsbidrag för inköp av bokbussar och antalet ökade markant. År 1983 fanns inte mindre än 123 bokbussar i Sverige.

Därefter har dock antalet minskat och år 2005 fanns bara 93 bussar kvar.

Should I stay or should I go?

TEXT: HELI KITILÄ

Jag kommer att tänka på den gamla låten av det brittiska (punk) rockbandet The Clash när jag läser vissa böcker, nu senast litteratur från finska Österbotten, bland annat av Rosanna Fellman, Quynh Tran och Philip Teir.

Should I stay or should I go? handlar om någon som inte kan bestämma sig för att bli kvar eller lämna ett förhållande. Samma velighet kan uppstå för den som överväger om det är bäst att bli kvar på hemorten eller att flytta-ska jag stanna eller dra? Inte bara skönlitterära författare intresserar sig för frågan, även organisationen *Hela Sverige ska leva* har fördjupat sig i forskning kring detta liksom tankesmedjan Katalys som lägger ett tydligt klassperspektiv på stann- och flyttmönster.

Författarna Fellman, Tran och Teir har det gemensamt att de är födda i eller har vuxit upp i österbottniska Jakobstad samt att de skriver på svenska, finlandssvenska författare som de är. Geografiskt är staden belägen på ungefär samma breddgrad som Umeå, på andra sidan Bottenviken.

Rosanna Fellman, född 1995, är estradpoet, översättare, kolumnist i den finska tidskriften *Ny Tid* och har bland annat gett ut diktsamlingen *Det Jakobstad ingen ville ha* som hon tilldelades YLE:s litteraturpris för 2024. Boken målar upp en bild av en stad med tydliga gränser mellan invånarna. Alla vet vilka

som tillhör laestadianerna eller andra religiösa grupper, vem som är släkt med vem och om någon knarkar eller på annat sätt är utslagen eller, å andra sidan, tillhör etablissemangen. Mest av allt skildrar Fellmans poesi smärtan av att inte passa in, av att utsättas för mobbning för att någon inte kan tryckas in i en färdig mall. Fellman räknar sig som aktivist och har genom sina egna upplevelser av autism engagerat sig i att uppmärksamma denna funktionsvariation.

Boken har beskrivits som "socialrealism rakt igenom" och Fellman, som numera bor i "Hesa", dvs Helsingfors, ställer sig utanför sig själv i en beskrivning av hur det är att återvända till hemorten:

"Alla glör när man går förbi och man blänger tillbaks. Vilken är skillnaden mellan en själv och dem som blev socialt missanpassad? Hur många versioner av ens jag bor kvar?"

Även Quynh Tran, född 1989, beskriver i romanen *Skugga och svalka* erfarenheter av att stå utanför och av att inte riktigt passa in. Här har en vietnamesisk familj hamnat som kvotflyktingar i Jakobstad och försöker finna sig tillrätta i en helt annorlunda tillvaro än de är vana vid. Familjen består av mor och två söner och boken är mestadels skriven ur det yngsta barnets perspektiv, ibland i mycket korta kapitler, ibland i "haranger" från någon av bokens karaktärer. Allt bildar ett slags scener där familjens tillvaro succesivt växer fram. Ömsom är läsaren med hemma hos familjen och hos deras vietnamesiska vänner, ömsom i skolan där den yngste sonens bildminne bygger berättelsen.

Skillnaderna mellan olika sätt att leva och förhålla sig till tillvaron ställs intill varandra, som en

jämförelse men inte på ett värderande utan snarare konstaterande sätt. Det handlar om våld, inom familjen och mot andra men inte heller där görs några fördömanden. Romanen målar med ett rikt bildspråk och fantasi världar som ibland är mycket konkreta, ibland undflyende, som om de befinner sig i den skugga och svalka bokens titel anger.

Det är intressant att läsa Fellmans och Trans böcker parallellt då de ger perspektiv på samma ort under en tidsperiod som inte skiljer sig mer än kanske femton år. Det gemensamma intrycket efter att ha läst de båda författarna är hur svårt det kan vara att passa in och hur lätt det är att ta ett kliv en aning för långt ut i periferin. Därifrån kan det kännas oöverstigligt att ta sig från skuggan till värmen igen, varför steget att ge sig av och inte stanna kvar blir naturligt.

Jämngammal med Tran är journalisten och författaren **Philip Teir**, född 1980, också i Jakobstad. För Bokdagarna i Dalsland och Korpugluggens läsare är han känd bland annat för intervju- eller reportageboken *Scener ur ett skenåktenskap*, om **Jörn Donner** och dennes liv med **Bitte Westerlund**, som Teir och Westerlund gav ut och även berättade om under bokdagarna 2024. På DN har Teir arbetat som krönikör och förra året gavs hans fjärde roman ut, *Eftermiddag i augusti*.

Jämfört med de båda ovanstående romanerna framstår Teirs roman som ett mer traditionellt "coming of age"-verk, om i första hand vännerna Jacob och Robert, Roberts föräldrar Mona och Mick samt hans syster Josefin. Några av karaktärerna ges utrymme för litet mer djupgående utveckling medan andra hastar förbi som mer perifera gestalter. Det är ett tidsdokument och en skildring av vardagslivet på 90-talet i en småstad där likheter absolut kan finnas med motsvarande miljöer under motsvarande period, även på vår sida av Östersjön.

Gemensamt med i alla fall Fellman är den mestadels negativa känslan för den gamla hemstaden och att det inte är en plats böckernas karaktärer vill stanna på. Just den känslan är av olika orsaker inte lika framträdande i Trans *Skugga och svalka*. I Teirs roman finns en sekvens där Jacob vid ett återvändande till Jakobstad frågar sin vän Robert "får du inte också ångest av den här stan?".

Vankelmodet som **The Clash** sjunger om och som troligen handlar om en relation mellan två människor kan likaväl överföras till att gälla om någon ska stanna på sin hemort eller ej:

*This indecision's bugging me
If you don't want me, set me free
Exactly whom I'm supposed to be
Don't you know which clothes even fit me?
Come on and let me know
Should I cool it or should I blow?*

Kanske är det nödvändigt att ge sig av för att orka spränga mentala bojar som kan kännas omöjliga att rå på så länge omgivningen inte släpper ut en ur det fack som man blivit placerad i.

För min egen del är Jakobstad kopplat till min släkt som på min mammas sida bodde där. Under många år reste vi i familjen dit för att hälsa på, vilket gör att stan känns "halvhemma" även för mig. Hur det är och har varit att bo där kan jag som tillfällig besökare inte riktigt veta. Däremot kan min mamma det, som bott där i många år och som till slut inte bara flyttat från småstaden utan till och med emigrerat. I slutet av 50-talet lockade en väninna bort henne från Jakobstad, på "semester" till Sverige, vilken visade sig utsträckas på livstid. Arbete, bättre livsmöjligheter och en gnutta äventyr fick henne att ta steget och den i Sverige nyfunna kärleken ankrade med tiden vår familj här på andra sidan "pölen". Nog är det väl samma motiv som gäller än idag?

Forskningen har alltså också intresserat sig för vad det är som gör att människor väljer att antingen stanna i sina uppväxtorter eller ge sig av. För ungdomar i medelklassen tycks utbildning och karriärmöjligheter styra mot att packa flyttbilen, utifrån det som forskaren **Lotta Svensson** med flera benämner storstadsnorm eller urban norm. Forskningen rör svenska förhållanden men då utvecklingen i Finland är snarlik, med utflytt från landsorten till större städer, är det troligt att den kan tillämpas även där.

Lotta Svensson, men även andra forskare, menar att ungdomar, för att i enlighet med denna norm

Fortsättning på nästa sida

betraktas som framgångsrika och ambitiösa, väljer att flytta till större städer. På samma sätt har hon funnit att de som väljer att stanna kvar riskerar att bli negligerade:

Trots att det fanns en stor grupp unga som ville bo kvar i sina hemkommuner, ofta de med arbetarklassbakgrund, satsade kommuner i stället på att locka tillbaka de som redan flyttat, ofta med medelklassbakgrund. De unga som ville bo kvar upplevde sig därför vara oönskade, och att de sågs som misslyckade och passiva som inte "lyckats" ta sig till staden.

En sorglig insikt som tål att funderas på!

En annan intressant vinkel finns i en doktorsavhandling från Göteborgs universitet, Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap, av **Hanna Uddbäck**, *Att stanna kvar Arbete, plats och mobilitet i småstaden*. Genom att intervjua unga i åldersspannet upp till omkring 30 år kommer hon fram till att de är mycket väl medvetna om förväntningarna om vad som anses vara ett "lyckat" liv, dvs att flytta från landsbygden eller en mindre ort. Men de intervjuade unga vuxna spjärnar emot, de internaliserar inte dessa förväntningar. Istället framhåller de andra värden:

I det empiriska materialet framkommer att de unga vuxna uppfattar att småstaden framförallt passar för ett familjeliv med

fokus på relationer vilket kontrasteras med ett mer karriärsinriktat storstadsliv.

Detta kan i sin tur vridas och vändas på för hur blir det om hjälpsamma, nära relationer inte finns? Hur blir det för den som inte tycker sig passa in i det som Uddbäck kallar för att bli tidigt vuxen, det vill säga att relativt snabbt skaffa eget boende, arbete och familj? Eller de som på grund av till exempel ursprung känner sig exkluderade? I studien ingår inte den senare gruppen men Uddbäck föreslår att det kan vara ett intressant område att forska vidare på.

Iväntan på sådan forskning finns skönlitteraturen! Teirs huvudkaraktär i *Eftermiddag i Augusti* kan sägas företräda medelklassens strävan att ta sig ifrån småstaden för att studera eller göra karriär. Och kanske återvända till hemorten, så småningom. Medan berättarrösterna i både Fellmans och Trans verk gestaltar den känsla av att inte ingå i gemenskapen som kan drabba människor, av olika orsaker. Det kan låta som en pessimistisk skildring av småstad och landsbygd men samtliga författare ger också exempel på andra sätt att uppnå en känsla av sammanhang än genom att ingå i en stor, bullrig familj eller i en släkt som bott på samma plats i generationer.

Människor hittar sina egna vägar till gemenskap. Hur det går till kan både skönlitteraturen och forskningen lära oss något om, om vi bara lyssnar och begrundar det som skrivs och sägs.

Faktaruta: Litteratur Österbotten

The Clash gav ut sitt självbetitlade första album 1977 och var vid den tiden en del av punkrocken. Musikaliskt utvecklades de och täckte in flera genrer innan bandet upplöstes mitten av 1980-talet. Bland mina egna LP-skivor fanns deras *Sandinista*, ett exempel på gruppens ofta politiska ställningstaganden, i det här fallet för revolten i Nicaragua.

Should I stay or should I go? har dock inga politiska övertoner utan handlar om någon som inte kan bestämma sig för att bli kvar eller lämna ett förhållande.

Forskning om unga på landsbygden och vad som avgör om de stannar eller flyttar:

<https://www.helasverige.se/kunskap-och-media/unga-i-landsbygder/>

I slutet av sidan från *Hela Sverige ska leva* finns en lång rad hänvisningar till forskning om unga på landsbygden för den som är intresserad av att fördjupa sig.

Vallström, M. & Svensson, L. (red.) (2017). Klass i Sverige, rapport 9, nr 48. Klassamhällets tystade röster och perifera platser
Länk till rapporten:
<https://www.katalys.se/wp-content/uploads/2018/03/No-9.-Klassamhällets-tystade-röster-och-perifera-platser.pdf>

Svensson, L. (ed.) (2017). Lämna Eller Stanna? Valmöjligheter Och Stöd För Unga i "resten Av Sverige". Lund: Nordic Academic Press.

Svensson, L. (2013). "We don't want you to join us if you don't leave us"! Fraser of Allander Institute. Economic commentary. Special Issue No 4. Economic and social aspects of Peripheral regions. Hämtad från: University of Strathclyde, Glasgow

Uddbäck, H. (2021). Att stanna kvar Arbete, plats och mobilitet i småstaden. Göteborg: doktorsavhandling Göteborgs universitet.
Länk till avhandlingen:
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/67447/gupea_2077_67447_3.pdf

NY LANDSBYGDSLITTERATUR

TEXT: MONIKA ÅHLUND

Dalpennan 29

Dalslands Skrivarförenings årligen utkommande antologi, nummer 29 i ordningen, har nyligen lämnat trycket. Ordföranden Tommy Löfgren skriver i förordet: "Texten blir en gåva från författaren till oss läsare, för igenkännande eller kanske som en hjälp att uppleva vår egen tillvaro på ett rikare sätt."

Eftersom Dalsland gränsar till Norge finns även normän bland medlemmarna och därför inleds antologin med minnen från krigets Norge och jämförelse med dagens oroliga tider. Här finns också helt vardagliga berättelser, dikter och en krimhistoria skriven på norska. Hur många har blivit besvikna på en Tinder dejt? Det måste vara ovanligt med en tågbanan på julbordet? Varför hade tomten brorsans stövlar? Många av berättelserna kan kopplas till egna självupplevda händelser. Antologin innehåller berättelser från femton medlemmar i Dalslands Skrivarförening som under året firar trettioårsjubileum.

Pizzeria Roma

Magnus jobbar som svetsare på Verkstan. Han bor ensam, i eget hus, efter en skilsmässa många år tidigare. Han är nu i sextioårsåldern och det tunga arbetet börjar kännas i kroppen. Många av hans äldre arbetskamrater har drabbats av utslitna ryggar och knän. Lungorna har tagit stryk av svetsröken. Nu är det Magnus tur. Han blir till slut tvungen att besöka vårdcentralen och blir sjukskriven och skickad vidare för röntgen, vilket resulterar i operation av ryggen.

Han har som tur är en kompis, Kenneth. De har hållit ihop ända sedan skoltiden. Han är också en av de drabbade och tillsammans med flera andra "gubbar" träffas de på Pizzeria Roma. Man behöver ha fasta rutiner är de överens om.

Det blir problem med Försäkringskassan. Magnus har ju aldrig varit sjukskriven tidigare. Det är inte så lätt att förhålla sig till alla deras regler. Han ska opereras, men det är naturligtvis kö. Vad ska man företa sig för att få dagen att gå? Man kan ju inte sitta på Roma hela dagen. De gör utflykter i skogen, övernattar och fiskar. Magnus dotter hälsar på.

Ganska snart ändå får han en tid, som någon annan inte kunnat ta, och blir opererad. Lång konvalescens. Kenneth anmäler honom till en dejtingsajt och Magnus träffar en kvinna. Men plötsligt är hans stöd i livet, Kenneth, försvunnen.

Träffsäker läsning om den lilla bruksorten och dess innevånare.

Elin Persson, Wahlström & Widstrand förlag, 2025.

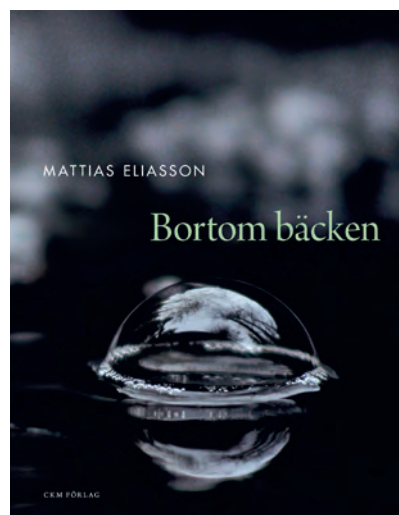
Svarta Björn

En roman på 550 sidor som man inte kan släppa förrän man kommit till sista sidan. Huvudperson är den legendariska Svarta Björn som hon kallades av sina rallarvänner. Hennes härkomst är lite osäker men släktforskarna påstår att hennes riktiga namn är Anna Rebecka Hofstad, född 1878 på den norska sidan. Själv kallar hon sig Anna från Norge. Hon kom vandrande västerifrån med en sorglig bakgrund. Berättelsen tilldrar sig vid sekelskiftet 18-1900 när man höll på att anlägga Malmbanan mellan Kiruna och Narvik.

Det var ett hårt liv att vara kocka åt ett gäng rallare. Hon skulle vara uppe med tuppen, få eld i spisen, laga frukost. Hon skulle hålla ordning och reda i baracken, tvätta och laga deras kläder, laga lunch och leverera den på arbetsplatsen, handla, diska och laga kvällsmat tills de kom tillbaka när arbetsdagen var slut. Fick hon någon tid över kunde hon alltid hugga ved.

Rallarna var hårdkokta, det förekom mycket sprit och man företog utflykter till norska sidan där det fanns undersköna damer att roa sig med. Det är inte bara i dagens samhälle det finns problem med narkotika, engelsmannen som var ingenjör vid bygget, styrkte sig på så sätt. Tunneln genom Nuolja sprängdes från två håll, skulle hans uträkningar stämma så att de möttes på rätt ställe? Och så var det samerna i trakten. De levde i tron att alla deras döda förfäder bodde i fjället Nuolja. Hur skulle man hantera detta. Över hela bygget härskade den dalslandsfödde Hjalmar Lundbohm, Kirunas grundare, men frågan är om inte vädrets makter bestämde det mesta.

Björn Olofsson och Rafael Edholm, Bazar förlag 2025.

Bortom bäcken

Det är en vacker bok med bilder och betraktelser av **Mattias Eliasson**. Biologen **Maria Wetterstrand**, före detta språkrör för Miljöpartiet de gröna, har skrivit förordet.

Maria Wetterstrand menar att den här boken kommer att hjälpa läsaren att förstå betydelsen av vattnets ekosystem på ett sätt som känns oerhört mycket mer tilltalande än en politikers valtal.

Under sitt första år i riksdagen 2001 engagerade hon sig i fiskefrågor.

"Det visade sig att jag klampat rakt in i ett ormbo, fullt av dolda konflikter, osund tystnads-kultur och gränsfall till korruption, skriver hon i sitt förord. Och hon frågar sig varför denna fråga var så känslig.

Jag tror att det handlade om vår syn på vattnet – sjöarna, haven, vattendragen – som något oförstörbart. Något som alltid kommer att ge oss vad vi behöver och vill ha, oavsett vad vi gör".

Hon hoppas dock att vi, i takt med att sjöar och vattendrag drabbats av miljöförstöring, har lärt oss att inte ta vattnet för givet.

I *Bortom bäcken* beskriver Mattias Eliasson sina vandringar i naturen, ofta med sin hund som sällskap. Han gläds åt blomster, fågelsång och porlande bäckar, men han tar också upp vardagliga bekymmer och han delar med sig av sina tankar.

Under bilturer mellan Småland och Jämtland lägger han märke till hur många byar fått namn efter en bäck och detta vittnar om hur viktiga dessa små vattendrag alltid varit för människan.

Mattias Eliassons poetiska språk känns igen från andra böcker. Poesin finns också i hans vackra och stämningsfulla bilder.

Själv förklarar författaren att han inspirerats av **Björn Afzelius** *Landet bortom bergen*, **Yrjö Kokkos** *Skraktorpet* och **Allan Edwalls** *Den lilla bäcken*.

Mattias Eliasson, CKM distributör, 2024

Tresticklans nationalpark finns med i Mattias Eliassons Myr

TEXT: EVA TRANEFELDT

Landskapet och jag har nyligen och långsamt närmat oss varandra.

Så inleder Mattias Eliasson sin essäbok Myr, en bok som ingår i serien European essays on nature and landscape.

Författaren bjuder in oss läsare till ett ensligt, vidsträckt och stilla landskap. Med poetiskt språk och stämningsfulla fotografier ger han oss en mycket vacker bild av myrlandskapet.

Han jämför myrlandskapet med ett hav, en savann, en stilla böljande, blomstrande öken. Han ser det som ett landskap som genom årtusenden klassats i termer av både förbannelser och välsignelser. Från obrukbart till livsnödvändigt, från brukad naturresurs till skyddsvärda reservat. Ett unikt landskap, av sin egen art.

FYRA ÅRSTIDER

Författarens vandring i myrlandskapet sträcker sig över alla fyra årstiderna. Hösten beskrivs som mättad med luft, vatten och kulörer i fettglansig oljefärg. Under vinterns skidåkning tar han sällskap av Carl von Linné. En sädesärla följer honom under vårvintern och när det blir vår

vrålar vårfloren ut sitt årliga skrik. Sommaren bjuder på hjortronmarker av blänkande guld och en natthimmel som lyser av blinkande silver.

Ja, Mattias Eliasson har ett mycket poetiskt språk och hans vackra bilder fördjupar stämningen. Under färden genom Sveriges myrlandskap tar han sällskap av Carl von Linné, men också av hackspettar och sädesärlor. Här finns också med passande dikter av bland andra Bodil Malmsten och läsaren får följa Mannen på myren av Björn Erik Höijer och läsa ett stycke ur Jonas Olssons dagbok från 1864.

STÄNDIGT BLÖT MARK

Myr är ett samlingsbegrepp för stora, öppna, torvbildande och ständigt blöta marker. I Sverige täcker myrmarkerna cirka fem miljoner hektar, knappt tio

procent av landets totala areal. Tillsammans med Finland och Irland hör Sverige därmed till de myrrikaste länderna i världen. De största myrmarkerna i landet finns i Norrlands inland.

Myrarna i Norden började bildas när inlandsisen smälte undan. Markerna är livsavgörande miljöer för många växter, fåglar, insekter, spindlar, grod-, kräl- och däggdjur.

Mattias Eliasson beskriver en del resmål i sin bok, bland annat Tresticklans nationalpark. Tresticklan, som ligger i Dalsland i gränslandet mot Norge, är den största obebyggda skogstrakten i södra Sverige med sina tretusen hektar. Naturen präglas av bergsryggar från norr till söder. Mellan dessa ligger sjöar, skogsgölar och vidsträckta myrmarker.

ESSÄSERIE STUDIER AV LANDSKAP

Baseboförlaget har gett ut egna böcker sedan 2014. Förlaget ligger i Vena, en liten kyrkby i Hultsfreds kommun. Det ger ut cirka tre titlar per år. Från början låg fokus på Småland och naturen, men med tiden har utbudet blivit bredare och omfattar både skönlitteratur och fackböcker. *European Essays on Nature and Landscape* är en europeisk essäserie, som utforskar olika landskap och förhållandet människa-natur. Seriens mål är att skapa en europeisk landskapsatlas. Genom studier av olika landskap vill man ge möjlighet att bättre förstå

världen utifrån ett landskap. Fokus ligger ofta på författarnas personliga engagemang i det aktuella ämnet och författarna står också för de vackra bilderna.

Baseboförlaget ger ut de svenska böckerna i den här serien. Ett 20-tal titlar har hittills getts ut och den första svenska boken heter *Myr* och har skrivits av **Mattias Eliasson**. Den utkom våren 2024. Samma år utgavs ytterligare två svenska böcker i serien, nämligen *Älv* av **Jan-nete Hentati** och *Skärgård* av **Christian Pleijel**.

Läsning som en god vana

TEXT: PIERRE ANDERBERG

Femton minuter om dagen. Det låter löjligt lite, eller hur? Men det blir över nittio timmar på ett år. Det motsvarar ungefär femton böcker. Bara genom att läsa några sidor varje dag, skriver Pierre Anderberg, som nyligen gått med i en av Dalslands Litteraturförenings nya bokcirkel med män i Nordiska Litteraturhuset i Åmål.

Illustration: Peter Bergting

Vi människor är vanedjur. Vi gör saker på rutin – borstar tänderna, kokar kaffe, scollar på mobilen – utan att ens reflektera. Vissa av de där vanorna gör oss gott, andra kanske inte. Men alla uppstår ur ett mönster.

Och det fina är att när vi förstår hur vanor fungerar kan vi börja forma dem. Inte med viljestyrka, utan med små medvetna steg. Läsning är ett perfekt exempel – en liten vana som kan ge stor effekt.

För att en vana ska fastna behövs fem saker:

- En signal – något som triggar beteendet. En bok på nattduksbordet. En ljudboksapp mitt på hemskärmen.
- Ett begär – inte efter själva läsningen, utan efter vad den ger: ett andrum, nya idéer, en känsla av att komma vidare i en berättelse.

- Ett beteende – du öppnar boken, startar appen, lyssnar några minuter i hörlurarna.
- En belöning – känslan efteråt. Insikterna. Lugnet. Glädjen.
- Repetition – ofta. Ju fler gånger, desto starkare rotar sig vanan.

För mig som småbarnsförälder med heltidsjobb och pendling mellan Åmål och Göteborg, funkar det inte med krav. Läsningen måste få vara något som passar in – inte något som trycker på.

Min signal? Boken i väskan på tåget. Ljudboken i appen som alltid ligger överst. Mitt begär? Att få vara i en annan värld en stund, att hinna reflektera.

Ibland blir det en pocketbok några minuter i soffan. Ibland ett kapitel i bilen, när jag diskar eller klipper gräset. Det är sällan

perfekt, men det räcker. Det blir något. Och det ger mig något tillbaka, varje gång.

På senare tid har jag också börjat vara med i en bokcirkel genom Dalslands litteraturförening. Att få dela tankar om en bok, höra andras tolkningar – det har blivit en extra belöning. Delad (läs)glädje är verkligen dubbel glädje.

Så börja enkelt. Välj en bok som lockar och ge den femton minuter av din dag – till kaffet, på bussen, eller innan du somnar. Läsning ska inte vara ännu en sak på att-göra-listan. Det ska vara en vana att odla, något att återvända till.

Det handlar inte om att hinna mycket – utan om att hinna med något. Gärna ofta.

Författarkvällar hos Bokdagar i Dalsland

Torsdag 4 december

Litterär föreställning med musik, text, dans och aktion i samarbete med Dråpera och Textival i Gamla kyrkan i Åmål

Göteborgsbaserade scenkonstkollektivet **Dråpera** tolkar **UKON:s (Ulf Karl Olov Nilssons)** diktsamling *Jag är ingen mördare*. En föreställning där musik, text, dans och aktion sätts samman i ett antal scener utan någon som helst koppling till varandra. Eller...?

Efter föreställningen bjuds publiken att stanna för ett samtal med Dråpera och UKON. Moderator: Victor Estby.

Kvällen arrangeras i samarbete med Bokdagar i Dalsland.

Medverkande:

Anna Pehrsson – dans
My Hellgren – cello
Nina de Heney – kontrabas
Ebba Westerberg – slagverk
Ulf Karl Olov Nilsson – textläsning
Lina Järnegård – komposition
Linus Andersson – ljudteknik
Peter Widell – ljus

Med stöd från Västra Götalandsregionen, Göteborgs stad och Kulturrådet.

*Fler litterära evenemang tillkommer.
Med reservation för eventuella ändringar.*

BOKDAGAR I DALSLAND

Öppet hus hos Bokdagar i Dalsland

Julmarknadsöppet!

Söndag 30 november kl 11-14

Besök av Bokdagar i Dalslands **Pierre Anderberg** och dottern **Julia Anderberg**, som samtalar kl 12 om sin favoritläsning.

Fri Entré! Vi bjuder på fika! Se dig om i huset, botanisera och fynda en bok i vårt antikvariat.

Varmt välkommen!

Mer info: www.bokdagaridalsland.

Vinnare i korsordstävlingen i Korpgluggen 2/25

Följande fyra vinnare av korsordstävlingen har dragits. Vinsterna består av presentkort från Åmåls Bokhandel/Ugglan till olika värde.

1:a pris: 500 kr Lars Lövgren, Åmål
2:a pris: 300 kr Lena Aurusell, Brålanda
3:e pris: 100 kr Maj-Lis Helg-Skog, Ludvika
4:e pris: 100 kr Ann-Mari Jigerwall, Göteborg
Varmt grattis till vinnarna!

Dalslands Sparbank

**För andra banker är vår
region en liten del av
Sverige
- för oss betyder den allt.**

Tillsammans utvecklar vi Dalsland

Bengtssfors **BOK & PAPPER**

BÖCKER • BILDER • KONTOR
KORT • PYSSEL • PRINT
FOTOGALLERI

**Vi tillverkar även FineArt-utskrift
av era fotografier upp till A2-storlek!**

Storgatan 16 • 666 30 Bengtsfors • 0531-100 11
info@bengtssforsbokhandel.se
www.bengtssforsbokhandel.se

Lilla butiken med det stora innehållet

NU FINNS ÅMÅLS BOKHANDEL I HELA DALSLAND!

*Ny webbshop där du
kan handla lokalt och online.
Få hemskickat eller
hämta i vår butik.*

WWW.AMALSBOKHANDEL.SE

**Åmåls Bok- &
Pappershandel**

**BOKA
DALSLAND**

**Upptäck
sommarens
alla aktiviteter
i Dalsland**

Hitta, välj och boka alla
dina sommar-
aktiviteter på
ett och
samma ställe.

DALSLAND.com